

مسلمان باید در روز عید فطر خود را مورد محاسبه قرار دهد / عید فطر قیامت کوچک است

یک عضو هیئت علمی دانشگاه کاشان با بیان اینکه اولین بعد معنایی عید فطر این است که انسانها به مناسبت پایان ماه رمضان باید خود را مورد دقت و محاسبه قرار دهند و به خویشتن خویش بازگردند، گفت: هر انسانی باید ببیند آیا توانسته است اهداف روزه را در خودش تجلی دهد یا نه؟ بنابراین به نوعی می توان گفت عید فطر یک قیامت کوچک است.

یک عضو هیئت علمی دانشگاه کاشان با بیان اینکه اولین بعد معنایی عید فطر این است که انسانها به مناسبت پایان ماه رمضان باید خود را مورد دقت و محاسبه قرار دهند و به خویشتن خویش بازگردند، گفت: هر انسانی باید ببیند آیا توانسته است اهداف روزه را در خودش تجلی دهد یا نه؟ بنابراین به نوعی می توان گفت عید فطر یک قیامت کوچک است. دکتر مصطفی عباسی مقدم، عضو هیئت علمی دانشگاه کاشان در گفتگو با خبرنگار مهر، در مورد عید فطر و ویژگی‌های آن گفت: عید مبارک فطر، یکی از مهمترین اعیاد اسلامی است. وقتی ما به منابع دینی مراجعه می کنیم عید الأضحی (قربان) و عید فطر به عنوان دو عید مقدس دینی مطرح هستند، سایر اعیاد و مناسبت‌های دینی دیگر جنبه رسمیت درون دینی ندارند، البته برای ما عید غدیر به عنوان نصب ولایت و منصوب کردن امام اول به مقام امامت یک عید محسوب می شود، اما قاعدتا تمام مسلمانان به این عید اعتقاد ندارند؛ به هر دلیلی که جای بحث آن در این مجال نیست.

وی با بیان اینکه عید فطر و عید قربان، اعیاد مورد قبول همه مسلمانان است، اظهار داشت: همه مسلمانان سعی می کنند در این روزها، اعمال و مراسم و مناسک خاصی که در مورد این اعیاد توصیه شده را به جا بیاورند و از ثواب و پاداش آن بهره ببرند. این جنبه شعائری و مراسمی این اعیاد است که البته در مورد عید فطر با نماز عید فطر و پرداخت فطریه یا زکات فطره همراه است که مرسوم و واجب است بر هر مسلمانی که این زکات را بپردازد. این کار بر هر مسلمان و کسانی که تحت تکفل یا نان‌خور او هستند واجب است.

عباسی مقدم با اشاره به اینکه اگر از بعد معنوی و روحی و اخلاقی به فطر نگاه کنیم عید فطر معانی بسیار وسیع و بلندی دارد، بیان کرد: اولاً عید به معنای روز یا زمانی است که انسان باید به خودش برگردد و بازنگری به درون و اعمال و پرونده رفتار و اعمال عبادی خودش داشته باشد. عید از ماده عود به معنای برگشت است. همان طور که معاد به معنای مکان یا جای برگشت است.

وی افزود: اولین بعد معنایی عید فطر این است که انسانها به مناسبت پایان ماه رمضان باید خود را مورد دقت و محاسبه قرار دهند و به خویشتن خویش بازگردند یعنی بازگشت به خویشتن و محاسبه نفس داشته باشند؛ برای اینکه هر انسانی ببیند در این ماه مقدس و مبارک، چه رفتار و سلوکی از خودش نشان داده است و چگونه به دستورات الهی عمل کرده است. آیا توانسته است اهداف روزه را در خودش تجلی کند یا نه؟ آیا توانسته است همه ابعاد فردی، عبادی، روحی و اجتماعی و همدردی با ضعفا و مستمندان و حضور در اجتماع را در عین حال که عبادت می کند به جا بیاورد و انجام دهد یا نه؟ بنابراین به نوعی می توان گفت همان طور که در روایات آمده است عید فطر یک قیامت کوچک است.

این محقق و کارشناس در ادامه سخنانش تصریح کرد: به این معنا که ما در قیامت برای کل عمر خود حسابرسی می کنیم و در عید فطر برای یک ماه رضایی که پشت سر گذاشتیم حسابرسی می شویم و باید خودمان هم حسابرسی کنیم. نقل شده در روایات که امام حسن(ع) روزی بر گروهی از مردمی عبور کرد. دید که در حال بازی و خنده هستند و اتفاقاً روز عید فطر هم بود، کنار آنها ایستاد و فرمودند: «خداوند ماه رمضان را میدان مسابقه خلق خود قرار داد و مردم در آن به مسابقه می پردازند و سعی می کنند طاعت خداوند را انجام دهند و رضایت خداوند را کسب کنند و یک عده در این مسابقه پیروز می شوند و یک عده شکست می خورند و عقب می افتند. عجب از کسی است که در موقعی که زمان پاداش گرفتن و حسابرسی و رسیدگی به اعمال است به غفلت بگذراند.« در چه روزی؛ در روزی که به اهل احسان پاداش داده می شوند و اهل گناه زیانکار خواهند بود. به هر صورت با توجه به این روایت مهم، می‌بینیم در این ماه تا چه حد به وظایف خودمان عمل کردیم و از معنویت و ارزشهای ماه رمضان استفاده کردیم.

این استاد دانشگاه بیان کرد: نکته بعدی در مورد عید فطر، شادی و شادمانی به واسطه انجام تکلیف است یعنی انسانهایی که به وظایف خودشان خوب عمل کردند و تکالیفشان (فردی و عبادی و اجتماعی که از جمله تکالیف اجتماعی همدردی با ضعفا و مستمندان و اقدام به اطعام و انفاق و کمک به دیگران است) را انجام دادند. هر کس این کارها را انجام داده قاعدتاً باید شادمان باشد اما شادمانی باید به دور از غفلت باشد.

عباسی مقدم اظهار داشت: نکته دیگر این است که همان طور که در بعضی از روایتها آمده است روز عید، شروع یک زندگی جدید و حرکت جدید در زندگانی است و حرکت جدید در زندگی و حرکت در مسیر انجام طاعت و خدمت است. بنابراین با عید فطر انسانها دوباره وارد عرصه زندگی عادی خودشان می شوند و باید سعی کنند این زندگی همراه با پاکی و طهارت نفس و اعضاء و جوارح و به

دور از گناه و نافرمانی خداوند باشد. بنابراین جنبه اجتماعی عید فطر هم قابل ذکر است که در نماز عید فطر که به صورت جماعت برگزار می شود، تجلی پیدا می کند. به خصوص زکات فطره هم نمادی از انفاق و همبستگی اجتماعی و کمک به ضعفا و مساکین در جامعه اسلامی دارد که تأکید می کند که انسان مسلمان باید هم اهل اجتماع باشد و هم اهل پذیرش و مسئولیتهای اجتماعی و به افرادی که ممکن است نتوانند روزی و امکانات لازم را برای زندگی خودشان مهیا کنند، کمک کنند.